

ศูนย์ข้อมูลภาคเหนือ

รายงานการวิจัย

เรื่อง

อิทธิพลของศาสนาคริสต์ที่มีต่อชาวไตหย่าในจังหวัดเชียงราย

รายงานวิจัยฉบับที่ 104

โดย

รศ.พร ประชาเศษสุวรรณ

ดร. ราม ฤนาท

มหาวิทยาลัยพายัพ

เชียงใหม่

พ.ศ. 2532

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ (ภาษาไทย)	จ
บทคัดย่อ (ภาษาอังกฤษ)	ง
บทนำ	1
ศาสนาคริสต์ในประเทศไทย	7
ไต่หย่าในประเทศไทย	22
ภูมิหลัง	22
การดำรงชีวิตทั่วไปแบบดั้งเดิมและปัจจุบัน	
ของชาวไต่หย่าในมณฑลยูนนาน	23
ที่อยู่อาศัย	24
ศาสนา	26
อาชีพ	29
วัฒนธรรมประเพณี	30
วัฒนธรรมการแต่งกาย	32
การแต่งงาน	35
การปรับสินไหม	35
ประเพณีงานศพ	36
ภาษา	37
การสอนศาสนากับชาวไต่หย่า	40

ไต่หย่าในประเทศไทย	46
การอพยพเข้าสู่ประเทศไทยของชาวไต่หย่า	46
การดำรงชีวิตปัจจุบันของชาวไต่หย่าในจังหวัดเชียงร่าย	49
ศาสนา	50
อิทธิพลของศาสนาสรืสดีที่มีต่อชาวไต่หย่าในจังหวัดเชียงร่าย	52
สรูป	57
ข้อเสนอแนะ	58
ภาคผนวก	59
บรรณานุกรม	60

PAYAP UNIVERSITY

กิติกรรมประกาศ

การทำวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ได้รับความอนุเคราะห์จากหลาย ๆ ท่าน ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณ อาจารย์นงนุช จันทราภัย ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการศึกษา ผบ.ทับทิม บุสุรินทร์คำ ที่ได้เอื้อเฟื้อที่พักและอาหารให้กับผู้วิจัย ในการเข้าไปเก็บข้อมูลหลายครั้ง ทั้งที่หมู่บ้านป่าสักขวางและหมู่บ้านน้ำบ่อขาว

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณเจียน ยิวเจีย แห่งสถาบันการศึกษาเอเชียอาคเนย์ มณฑลยูนนาน ซึ่งเป็นผู้ติดต่อกับรัฐบาลจีนขออนุญาตให้ผู้วิจัยมีรถสามารถเข้าไปศึกษาในหมู่บ้าน หัวผา เมืองหยวนเกียง ซึ่งปกติเป็นเมืองปิดไม่อนุญาตให้ชาวต่างประเทศเข้าไปได้ พร้อมทั้ง ขอขอบคุณ คุณหยางเหมยเจิน ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่กรมวิเทศสัมพันธ์แห่งเมืองหยวนเกียง ที่ได้ เป็นผู้ช่วยประสานงานติดต่อที่พักพร้อมทั้ง เป็นล่ามให้แก่ผู้วิจัยด้วย

ขอขอบคุณ คุณวาสนา หงษ์ขจร และคุณประสิทธิ์ แก้วเวียงจันทร์ และผู้ช่วยทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลและพิมพ์รายงานวิจัยจนเป็นที่เรียบร้อย

ท้ายที่สุดนี้ ขอขอบคุณทบวงมหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยและผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยพายัพ ศศ.ประเสริฐ พันชาติ ที่ให้ความสะดวกและสนับสนุนการวิจัยอย่างดียิ่งจนทำให้การวิจัยสามารถดำเนินไปได้ด้วยดี

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาชาวไต้หวัน ในจังหวัดเชียงราย ซึ่งอพยพมาจากทางตะวันตกเฉียงใต้ของจีน หรือทางใต้ของมณฑลยูนนานในปี พ.ศ. 2472 โดยเริ่มศึกษาตั้งแต่ชีวิตความเป็นอยู่ของคนไต้หวัน ในประเทศจีนในอดีตและปัจจุบัน และความเป็นอยู่ปัจจุบันของคนไต้หวันในจังหวัดเชียงราย สาเหตุของการอพยพ สาเหตุของการเปลี่ยนจากการนับถือผีบรรพบุรุษมานับถือศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ และอิทธิพลของศาสนาคริสต์ที่มีต่อการดำรงชีวิตของชาวไต้หวันในจังหวัดเชียงราย

ชาวไต้หวันที่อพยพเข้ามาในปี พ.ศ. 2472 นั้น ตั้งรกรากอยู่ที่หมู่บ้านป่าสักขวาง อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย และหมู่บ้านน้ำป่อขาว อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ซึ่งทั้ง 2 หมู่บ้านนี้ห่างกันประมาณ 5 กิโลเมตรปัจจุบันก็ยังคงอยู่ที่เดิมจะมีบ้างที่ย้ายไปอยู่ที่เชียงใหม่และกรุงเทพฯ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นลูกหลานที่ได้รับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เมื่อสำเร็จแล้วก็จะทำงานในเมืองใหญ่ ๆ ชาวไต้หวันในจังหวัดเชียงราย ปัจจุบันนับถือศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์

จากการศึกษาพบว่าชาวไต้หวันที่อพยพเข้ามาอยู่ในจังหวัดเชียงรายนั้น อพยพเข้ามาโดยการนำของหมอสอนศาสนาชาวอเมริกัน และชาวไทย ซึ่งมีสาเหตุมาจากที่ชาวไต้หวันถูกบีบคั้นและเอาเปรียบจากเจ้าหน้าที่รัฐบาลและเจ้าของที่นาซึ่งเป็นชาวฮั่นอย่างมาก ชาวไต้หวันส่วนหนึ่งจึงเปลี่ยนไปนับถือศาสนาคริสต์ส่วนหนึ่งยังคงนับถือผีบรรพบุรุษอยู่และได้อพยพเข้ามาในประเทศไทย เมื่อเข้ามาตั้งรกราก

ใน 2 หมู่บ้านดังกล่าวในจังหวัดเชียงรายแล้ว ได้ดำเนินชีวิตอยู่ด้วยการทำนา เลี้ยงปลาและปลูกต้นกก เพื่อนำไปทอเป็นเสื้อผ้า ตามอาชีพดั้งเดิมที่เคยทำอยู่ใน ประเทศจีน โดยมีศาสนาคริสต์เป็นแกนกลางในการอยู่ร่วมกันของชาวไตหย่า กลุ่ม ผู้อพยพที่นับถือผีบรรพบุรุษ ก็หันมานับถือศาสนาคริสต์หลังจากที่มาอยู่ร่วมกัน เพราะ ชาวไตหย่าได้ประจักษ์ว่าทำให้เขามีการดำเนินชีวิตที่ดีขึ้นมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง มีจุดยืนในชีวิต และที่สำคัญทำให้เขาสามารถได้อยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มก้อนสามารถใช้ ภาษาและวัฒนธรรมดั้งเดิมร่วมกันได้

ABSTRACT

This is a study of the Tai Ya people who migrated to Chiang Rai province from southwestern China, in the south of Yunnan province starting in 1929. This study examines the way of life of the Tai Ya in China both in the past and the present as well as their life in Chiang Rai Province. Other topics examined include the reasons for their migration, the reasons why their ancestors of their new religion on their way of life in Chiang Rai Province.

After moving from China, the Tai ya came to live in what is now Pa Sak Khwang Village in Mae Chan District and Nam Bo Khao Village in Mae Sai District, Both in Chiang Rai province. The people still live in these two villages which are five kilometers distant from one another. A number of the villagers, mostly younger descendants who have received some higher education, have moved to Chiang Mai and to Bangkok. This study found that most of them were living in larger cities. Most of them are still members of the protestant Christian church.

This study also found that the move from China to Chianing Rai was influenced by American and Thai religious workers. They moved because of their oppression at the hands of Chinese government officials and their landlords, most of whom were Han. Some of them converted to Christianity while others who continued observing the religion of their forebearers moved to Thailand. After settling in the two villages in Chiang Rai, they made a living in the way they had in China, namely, by paddy cultivation, fish culture, and growing Chinese mat Grass (*Cyperus* spp.) with which they weave mats which they then sell. The central role of Christianity in the group's life was shown by the conversion to Christianity by those migrants after arriving in Thailand. The security and prosperity of the Tai Ya in Thailand was seen as resulting from the others' belief in Christianity. Christianity also served as a focus in the lives of the Tai ya and, more importantly, was the means by which they could live together and still use their traditional language culture.